

BIJeenKOMST 17 COMMUNISTISCHE PARTIEN UIT DE KAPITALISTISCHE LANDEN VAN EUROPA.

S a m e n v a t t i n g

Van 21 t/m 26 november kwamen de vertegenwoordigers van communistische partijen uit 17 "kapitalistische" landen van Europa in Rome bijeen. Namens de CPN waren algemeen secretaris P. de GROOT en secretaris H. HOEKSTRA aanwezig.

Het initiatief tot het beleggen van deze conferentie ging uit van de communistische partij van Italië. Reeds in maart 1959 begonnen de voorbereidingen waaraan o.m. H. HOEKSTRA actief deelnam. Met de CPSU, die niet op de conferentie aanwezig was, werd van te voren overleg gepleegd.

Nauwkeurige gegevens omtrent het verloop van de conferentie en over de gehouden besprekingen ontbreken. In het algemeen kan echter worden gesteld, dat beraadslaagd is hoe de partijen het door hen te voeren beleid kunnen coördineren en in overeenstemming brengen met de thans door Moskou gevolgde koers gericht op toenadering en vreedzame coëxistentie.

Dat er daarover meningsverschillen op de conferentie bestaan hebben, blijkt o.m. uit de mededelingen van De GROOT na zijn terugkeer dat de visie van de PCI t.a.v. de Europese integratie en het West-Duitse gevaar nogal afweek van de PCF en de CPN.

Na afloop van de conferentie werd een oproep gepubliceerd, gericht tot alle werkers en democraten in de kapitalistische landen van Europa en in het bijzonder tot de socialistische en sociaal-democratische partijen. De leidende gedachte van deze oproep is - volgens De GROOT - de verwezenlijking van de vreedzame samenleving en de ontwapening.

Op 19 december bracht de algemeen secretaris in het volledige partijbestuur verslag uit over de conferentie, dat - volgens een uitgegeven communiqué - zijn beleid goedkeurde.

De consequenties van deze conferentie zijn volgens De GROOT: Ieder die tegen het huidige West-Duitsland is, hoe slecht hij overigens mag zijn, is de bondgenoot van de communisten. De CPN zal zich nog meer moeten inspannen om het ontwapeningsplan van Chroestsjow

GEHEIM

te populariseren; zij zal de strijd tegen de Europese integratie en de NAVO ook feller moeten voeren. Met het sectarisme in de partij dient radicaal gebroken te worden. Er moeten binnen de kortst mogelijke tijd 3.000 nieuwe leden gewonnen worden (d.i. $\pm$ 25% van het huidige aantal).

Een uiterste krachtsinspanning mag van de CPN verwacht worden om enig aanwijsbaar succes in de samenwerking met anderen te kunnen boeken. Veel kans op een gunstig resultaat hierbij bestaat er niet. De vraag rijst hoe de westerse communisten zich in de naaste toekomst zullen gedragen tegenover de groeperingen van dissidente communisten zoals LARSEN in Denemarken en WAGENAAR in Nederland.

GEHEIM

BIJeenKOMST 17 COMMUNISTISCHE PARTIJEN UIT DE KAPITALISTISCHE LANDEN VAN EUROPA.

Van 21 t/m 26 november kwamen de vertegenwoordigers van communistische partijen uit 17 "kapitalistische" landen van Europa te Rome bijeen t.w. uit België, Denemarken, Duitse Bondsrepubliek, Finland, Frankrijk, Griekenland, Groot-Brittannië, Italië, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Portugal, San Marino, Spanje, Zweden en Zwitserland.

De mogelijkheid tot het houden van een dergelijke regionale conferentie zonder aanwezigheid van een vertegenwoordiger uit de CPSU dateert eerst uit de laatste jaren.

Na het aan de macht komen van de bolsjewieken in de Sowjet-Unie in 1917 werden de communistische partijen over de gehele wereld georganiseerd in de Komintern, waarin de communistische partijen tot in details werd voorgeschreven hoe de CPSU wenste dat zij zouden handelen. De Komintern werd tijdens de Tweede Wereldoorlog in 1943 opgeheven.

In 1947 werd het Kominform opgericht waartoe de communistische partijen uit de landen achter het IJzeren Gordijn en uit Frankrijk en Italië behoorden. Na de opheffing van deze organisatie in april 1956 bleek bij de communistische partijen de behoefte te bestaan aan mogelijkheden internationaal contacten te onderhouden eventueel ook buiten aanwezigheid van vertegenwoordigers van de CPSU.

Op de conferentie van de twaalf communistische- en arbeiderspartijen van november 1957 te Moskou werd besloten aan deze behoefte tegemoet te komen. Verschillende van dergelijke conferenties vonden sindsdien reeds plaats, o.m. van de CP-en uit de Beneluxlanden en Frankrijk in maart 1958 te Luxemburg, van 15 Europese CP-en te Oost-Berlijn in juni 1958 en van de CP-en uit de EEG-landen te Brussel in april 1959.

Voorbereiding.

Een langdurige voorbereiding ging aan de conferentie van Rome vooraf. Het initiatief ging uit van de communistische partij van Italië. Hierin kan opnieuw een bevestiging worden gezien dat de

G E H E I M

PCI de positie van voornaamste partij van W. Europa van de PCF heeft overgenomen. Reeds in maart 1959 op het congres van de Poolse Verenigde Arbeiderspartij (de Poolse CP) zocht LONGO - de plaatsvervangende algemeen secretaris van de communistische partij van Italië - contact met een lid van de CPN-delegatie aan wie hij voorstelde in juni een conferentie van communistische partijen van Europa te beleggen, ter bespreking van algemene Europese vraagstukken. LONGO verzocht de CPN een afgevaardigde te sturen naar het 15e congres van de Franse communistische partij, dat in mei gehouden zou worden, met wie nadere afspraken over de conferentie gemaakt zouden kunnen worden. Soortgelijke voorstellen zijn tot andere Europese communistische partijen gericht.

Het congres van de PCF werd echter uitgesteld en vond van 24 - 28 juni plaats. Tijdens dit congres beraadslaagden verschillende afgevaardigden van de Europese zusterpartijen - niet tot het Sowjetblok behorend - over een discussie-grondslag voor de te houden conferentie, handelend over de eenheid van de arbeidersklasse en de werkende massa's in de strijd voor de verdediging en de ontwikkeling van de democratie, voor de vrede en de welvaart van de werkers. Het gelukte echter nog niet tot definitieve formuleringen en afspraken te komen.

Een voorbereidingscomité werd gevormd, waarvan o.m. de secretaris van de CPN HOEKSTRA deel uitmaakte. Dit comité kwam op 7 en 8 september te Parijs bijeen aansluitend op het feest van l'Humanité. Op deze bijeenkomst werd het verzoek van de Oost-Duitse SED om ook aan de conferentie te mogen deelnemen van de hand gewezen, aangezien alleen de CP-en uit de kapitalistische landen van Europa uitgenodigd zouden worden. Ook te Parijs schijnt men het nog niet geheel eens te zijn geworden over de in te nemen standpunten en formuleringen.

SPIEWAK, alias J. DENIS, die verbonden is aan het Bureau Buitenland van de PCF, voerde van 13 - 15 september in Nederland besprekingen met enige CPN-leiders om hen te winnen voor de opvattingen van de PCF. Er bleek een grote mate van overeenstemming van inzicht tussen deze beide partijen te bestaan.

De volgende zitting van het voorbereidingscomité vond op 25

G E H E I M - 3 -

G E H E I M

en 26 oktober te Oost-Berlijn plaats; ook hieraan nam HOEKSTRA deel. Waarschijnlijk heeft men hier kennis kunnen nemen van het resultaat van de te Moskou met vertegenwoordigers van de CPSU gevoerde besprekingen waaraan o.m. het lid van het dagelijks bestuur van de Italiaanse CP M. ALICATA heeft deelgenomen. Al was de CPSU dan zelf niet op de conferentie vertegenwoordigd, er was wel overleg met haar gepleegd.

De definitieve tekst van de discussiegrondslag voor de conferentie werd nu vastgesteld hoewel er nog verschil van inzicht bleef bestaan tussen enerzijds de soepeler ingestelde Italianen en de dogmatischer Fransen en Nederlanders.

Naar buiten werd het voorgesteld of de afgevaardigden van de communistische partijen op uitnodiging van het Gramsci Instituut naar Rome kwamen voor een studieconferentie over vraagstukken van de kapitalistische ontwikkeling van Europa. (Het Gramsci Instituut is genoemd naar een van de oprichters van de PCI, die tijdens het fascistisch bewind van Mussolini in de gevangenis omkwam; het verricht wetenschappelijke arbeid in dienst van het communisme in Italië).

Het verloop van de conferentie.

De conferentie viel in twee delen uiteen. Van 21 - 24 november werd in het Gramsci-Instituut vergaderd en op 25 en 26 november in het gebouw van het partijbestuur van de PCI te Rome. Tijdens de eerste dagen van de conferentie werden waarschijnlijk de rapporten besproken die iedere partij over haar activiteiten had moeten indienen. De beraadslagingen van de 25e en 26e november resulteerden in een oproep gericht tot alle werkers en alle democraten "in de kapitalistische landen" van Europa. Deze oproep werd eerst op 1 december in de communistische pers gepubliceerd.

De CPN werd op de conferentie vertegenwoordigd door algemeen secretaris Paul de GROOT en de secretaris Henk HOEKSTRA.

Nauwkeurige gegevens omtrent het verloop en de gehouden besprekingen ontbreken.

In het algemeen kan echter worden gesteld, dat de aan de conferentie deelnemende partijen hebben beraadslaagd over de wijze waarop zij het door hen te voeren beleid konden coördineren en in overeen-

G E H E I M

stemming brengen met de thans door Moskou gevolgde koers gericht op toenadering en vreedzame coëxistentie.

Aan de strijd tegen ADENAUER-West-Duitsland, door de communisten als het grootste gevaar voor de wereldvrede aangemerkt, en de wijze waarop men de KPD zou kunnen steunen in haar streven weer openlijk als politieke partij in West-Duitsland te kunnen optreden, zijn breedvoerige besprekingen gewijd. Ook de propagering van het ontwapeningsvoorstel van CHROESTSJOW is onderwerp van gesprek geweest, evenals de te volgen tactiek om steun te verkrijgen van ideologisch anders georiënteerden in de strijd ter bereiking van de gestelde doelen.

De Italiaanse partij heeft bij deze ontmoeting een voorname rol gespeeld. De politiek van toenadering door de PCI in Italië gevoerd verdraagt zich kennelijk beter met het door Moskou gepropageerde streven naar samenwerking dan die van enig andere West-Europese communistische partij.

Naar het voorkomt heeft het op de conferentie niet aan meningsverschillen ontbroken.

Eén daarvan betrof de houding die de communisten t.a.v. de Europese integratie dienen in te nemen. De Italiaanse communisten koesteren, mogelijk als gevolg van het feit dat Italië het armste land van de EEG is, de hoop, dat hun land enig voordeel uit de Europese gemeenschap zal kunnen verwerven en staan daarom minder "absoluut" afwijzend tegenover de Europese eenwording dan hun Franse en Nederlandse geestverwanten. Deze controverse kwam ook al op de conferentie van de communistische partijen uit de EEG-landen op 1 en 2 april 1959 te Brussel naar voren.

Volgens Paul de GROOT hebben de Italianen er ter conferentie ook blijk van gegeven onvoldoende doordrongen te zijn van het gevaar van het herlevend fascisme in West-Duitsland. Zij toonden zich daarom minder geïnteresseerd in de strijd tegen ADENAUER en de remilitarisering van dat land.

Alle partijen gelijkberechtigd.

De GROOT beschouwt zich in zijn kwaliteit van algemeen secretaris van een communistische partij gelijkwaardig aan figuren als TOGLIATTI en THOREZ. Bekend is dat hij geen bevoogding duldt van

G E H E I M - 5 -

G E H E I M

welke partij dan ook en dat hij slechts van de CPSU "adviezen" aanvaardt. Hij laat zich bij dergelijke besprekingen dan ook gelden en neemt geen genoegen met de rol van figurant en ja-knikker.

Na zijn terugkomst beweerde hij in besloten kring, dat het ontwerp van een door de gezamenlijke partijen uit te geven "oproep", opgesteld door TOGLIATTI, reeds voor de aanvang van de conferentie persklaar lag.

TOGLIATTI zou volgens De GROOT het stuk zodanig geredigeerd hebben, dat bij aanvaarding in die vorm de 17 partijen zich in feite accoord zouden hebben verklaard met de Europese Economische Gemeenschap. De toon er van oordeelde hij te burgerlijk en de gevaren van het nazisme in West-Duitsland werden er z.i. in onderschat. De algemeen secretaris van de CPN zou zich ten scherpste tegen de oorspronkelijke redactie verzet hebben. Eerst na heftige debatten zou de gehele conferentie zich hebben uitgesproken tegen de EEG en zou de oproep ook verder volgens De GROOT's wensen zijn gewijzigd. Tot nu toe is niet gebleken dat De GROOT een heroprichting van het Kominform of iets dergelijks heeft voorgesteld, zoals in de pers vermeld is.

Met voldoening vertelde De GROOT, dat alle partijen op de conferentie gelijkberechtigd waren. Van overheersing door de grote partijen was geen sprake. De oproep werd dan ook door de deelnemende partijen in alfabetische volgorde ondertekend. In "De Waarheid" schreef hij o.m., dat dergelijke conferenties niets afdoen aan de onafhankelijkheid van elke partij.

De oproep der zeventien.

De oproep van de 17 partijen is gericht tot alle werkers en democraten in de kapitalistische landen van Europa en in het bijzonder tot de socialistische en sociaal-democratische partijen en de leden van vakbonden en coöperaties.

Kort samengevat omvat de oproep de volgende punten:

1. Door de wil van alle vredelievende mensen is de oorlog voor goed uit te bannen. In verband hiermee rust in deze historische tijd een grote verantwoordelijkheid op de volkeren van de Westerse landen. Een eensgezind optreden van alle vredeskrachten is nood-

GEHEIM

zakelijk. De initiatieven van de Wereldvredebeweging moeten met alle krachten worden ondersteund.

2. De herleving van het fascisme en van het militarisme in West-Duitsland vormen het grootste gevaar voor de wereldvrede. De strijd daartegen is een eerste gebod.
3. De gunstige veranderingen in de internationale situatie openen nieuwe wegen in de strijd voor de nationale onafhankelijkheid en voor de verdediging en vernieuwing van de democratie.
4. Deze strijd vereist besnoeiing van de macht der monopolies, wier posities in het economische en politieke leven overheersend zijn.
5. Verhoging van het levenspeil van de arbeidersklasse, de boeren en de kleine middenstand. Verkorting van de werkweek tot 40 uur.
6. Strijd tegen de Europese integratie en de supranationale instellingen als werktuigen in handen van de monopolies, die het eigen land uitplunderen.
7. Aan de belemmeringen van de handel tussen Oost en West moet een einde komen.

Ten aanzien van de andere vraagstukken zoals de topconferentie, het Duitse probleem, het kolonialisme enz. wordt in de oproep, overeenkomstig de door Moskou uitgezette koers, het bekende communistische standpunt ingenomen.

De oproep door De GROOT toegelicht.

In "De Waarheid" van 4 december gaf Paul de GROOT onder de kop "Ontmoeting bij het Forum" een soort toelichting op de oproep.

De voornaamste gezamenlijke doelstelling voor de komende tijd is de beëindiging van de koude oorlog en ontwapening, zo schreef hij o.m. De leidende gedachte van de oproep is verwezenlijking van de vreedzame samenleving en de ontwapening. In de kapitalistische landen van Europa heerst op het ogenblik een politiek oorlogsbewind, een soort staat van beleg. Het slot op de mond van de volkeren in deze landen moet verbroken worden, opdat hun stem invloed krijgt in de regeringen en de vredeswil in daden kan worden omgezet.

In verband daarmee is vernieuwing van de democratie noodzake-

G E H E I M

lijk, in de eerste plaats in ADENAUER-Duitsland, de voornaamste vijand, die zich tegen ontspanning en ontwapening keert en waar de KPD haar legale status dient te herkrijgen.

De oproep, zo schreef De GROOT, is ook gericht tegen de zogenaamde Europese integratie en de supranationale organen, de vijanden van vrede, democratie en nationale souvereiniteit. De landen, die werden ingelijfd bij de NAVO, de Euromarkt, de Markt van de Zeeven en de Kolen- en Staalgemeenschap verloren daarmee hun onafhankelijkheid.

De communisten hebben zich gericht tot de sociaal-democratische partijen met de hernieuwde oproep tot gemeenschappelijke actie. Zij zijn bereid met de sociaal-democratische partijen alle onderwerpen te bespreken in een sfeer van vertrouwen en redelijkheid, zowel wat betreft de stopzetting van kernproeven als het ontwapeningsvraagstuk, het bevorderen van democratische regeringen zowel als de problemen van de overgang naar het socialisme, alles in het licht van de huidige en te verwachten mogelijkheden, aldus De GROOT.

Gevolgen voor de CPN.

Op 19 december bracht de algemeen secretaris in een zitting van het volledige partijbestuur van de CPN verslag uit over het optreden en de bevindingen van de CPN-delegatie op de Romeinse conferentie. Hij vergat daarbij niet te laten uitkomen, dat er van een bevoogding van de kleine partijen door de grote geen sprake is geweest. Alle waren gelijkberechtigtd.

Het was niet De GROOT's gewoonte zijn optreden bij internationale besprekingen achteraf door het partijbestuur te doen bekrachtigen. Blijkens "De Waarheid" is dit thans wel gebeurd. In een communiqué over de zitting, gepubliceerd in het partijorgaan van 21 december, wordt althans gezegd, dat het partijbestuur de activiteit van de delegatie der CPN op de bespreking te Rome goedkeurde. Dat De GROOT dit thans wenselijk oordeelde kan er mede op duiden dat het op de conferentie tot min of meer scherpe woordenwisselingen is gekomen, waarbij hij betrokken is geweest. In die richting wijst ook zijn - overigens niet gepubliceerde - mededeling op de partijbestuurszitting, dat de visie van de PCI op het West-Duitse gevaar nog al afweek van die van de PCF en de CPN, maar dat de conferentie het er

G E H E I M

toch over eens was geworden dat dit land het grootste gevaar voor de wereldvrede betekent.

De GKOOT gaf ook aan welke consequenties uit deze conferentie voortvloeien voor de politieke lijn en de activiteit van de partij. Dienaangaande ontwikkelde hij de volgende, beknopt weergegeven programmapunten:

Ieder, die tegen het huidige West-Duitsland is, hoe slecht hij overigens mag zijn, is de bondgenoot van de communisten. Het gaat er in de eerste plaats om voor de KPD haar legale status terug te winnen.

De partij zal zich meer moeten inspannen om het ontwapeningsplan van CHROESTSJOW te populariseren. Zij zal ook een fellere strijd moeten voeren tegen de Europese integratie en instellingen als de Euromarkt, de KSG, het z.g. Europese parlement en de NAVO en moeten opkomen voor de nationale onafhankelijkheid.

Door de grote monopolies worden niet alleen de arbeiders bedreigd maar ook de middenstand. Door felle strijd tegen de monopolies kunnen de middenstanders voor de partij gewonnen worden. De strijd gaat niet tegen de kleine ondernemer. Hem moet geleerd worden dat hij een bondgenoot van de arbeidersklasse behoort te zijn. Ook binnen het raam van het kapitalistische stelsel moet gestreefd worden naar hervormingen en verbeteringen voor de arbeidersklasse, de kleine boeren en de middenstand. Zo moet o.m. geijverd worden voor de veertigjarige werkweek en tegen het hand over hand toenemende euvel van het overwerk. "De Waarheid" dient hierover een enquête te organiseren en het NVV moet gedwongen worden daaraan meer aandacht te besteden. Daarbij mag evenwel niet de weg van het reformisme betreden worden.

Gestreefd moet worden naar de stichting van een "nationaal bouwbedrijf". De z.g. probleem gebieden moeten, door de regering, geholpen worden.

De GRCOT noemde de CPN een abnormaal kleine partij. Daarin dient verandering te worden gebracht. In de kortst mogelijke tijd moeten 3000 nieuwe leden worden geworven. Waar b.v. de Italiaanse partij veel te lichtvaardig nieuwe leden inschrijft, stelt de CPN te ver gaande eisen aan het partijlidmaatschap. Adspirantleden kunnen nu terstond worden ingeschreven. Achteraf kan wel worden nagegaan of zij het lidmaatschap waardig zijn.

G E H E I M

Met het sectarisme dient radicaal gebroken te worden. De partij moet uit haar isolement geraken. "Wij" moeten bereid zijn met iedereen te praten. Het gesprek met de socialisten moet geopend worden, zoals dat gebeurt in Italië met de Nenni-partij, die een grote PSP is. Ook de Finse partij kan "ons" iets leren. Deze brengt alleen positieve kritiek en treedt tegen personen niet scherp op. "Wij" zullen ook de socialisten moeten polsen, maar zullen dat niet doen via een brief aan het partijbestuur van de PvdA. Het eerste contact moet niet plaats vinden met het hoge kader.

De ideologische strijd tegen de Bruggroep moet versterkt worden, maar tegenover de aanhangers past een soepele houding.

De partij moet meer rekening houden met de Nederlandse volksaard en niet altijd een negatieve houding aannemen in zaken, die de belangstelling hebben van vele goede landgenoten. Een voorbeeld daarvan zijn de vele collectes. Zo kan b.v. de actie "Redt een kind" volledig door de partij ondersteund worden. Overwogen zou zelfs kunnen worden om op feestavonden voor dergelijke doeleinden te collecteren of een deel van de collecte daarvoor af te staan.

De leuze moet zijn "Dichter bij de massa", wat zeggen wil, dat "ons" standpunt bij de massa bekend gemaakt moet worden. De mogelijkheden voor de verwezenlijking van het socialisme zonder toepassing van geweld worden groter. Het is niet de wens van de communisten geweld te gebruiken, aldus De GROOT in de besloten kring van het partijbestuur.

Communiqué van het partijbestuur.

Naar aanleiding van de partijbestuurszitting werd in "De Waarheid" van 21 december een "communiqué" gepubliceerd. De strijd voor de ontwapening wordt daarin als de belangrijkste taak genoemd. De vredes-initiatieven dienen met kracht te worden ondersteund. De fracties in de beide Kamers, de Provinciale Staten en de Gemeenteraden worden verzocht de aandacht van deze colleges te vragen voor de ontwapeningsoproep, die de Opperste Sowjet van de USSR tot alle parlementen richtte.

De partij wordt opgewekt om onder de leuze "Dichter bij de massa" haar werk te verbeteren. Er zal in de partij een brede discussie worden georganiseerd over de strijd voor de verdediging van de

G E H E I M

G E H E I M

democratie en de economische hervorming ten gunste van allen, die door de grote monopolies en de Europese integratie worden getroffen.

Het dagelijks bestuur zal een grondslag voor deze discussie uitwerken. Daarin zullen maatregelen moeten worden omschreven o.a. inzake de nationalisatie van monopolistische bedrijven, de industrialisatie in de probleem-gebieden en de uitvoering van een groot woningbouwprogram door de overheid onder democratische controle.

Op de gehele partij wordt een beroep gedaan om zo spoedig mogelijk het ledental der partij met 3000 leden uit te breiden en nieuwe afdelingen op te richten.

Nabeschuwing.

De laatste jaren hebben de communistische partijen van het Westen en in het bijzonder de CPN, hun heil gezocht in het ophemelen van de successen van de Sowjet-Unie op economisch, technisch en wetenschappelijk gebied. In de "Oproep van Rome" gaat men voort hoog op te geven van de veranderingen die zich in de wereld aan het voltrekken zouden zijn, speciaal door de macht en het gestegen aanzien van het socialistische kamp, waardoor de kapitalistische landen in het defensief zouden zijn gedrongen.

De juist in 1959 sterk toegenomen propaganda voor de vreedzame coëxistentie, door Moskou geleid, benevens de in principe door het Westen getoonde bereidwilligheid om te onderhandelen, bieden de communistische leiders in het Westen kansen om het in de laatste jaren sterk geschokte zelfvertrouwen van hun volgelingen te vergroten. Deze kansen worden vooral door Paul de GROOT aangegrepen.

Zonder de ideologische tegenstellingen tussen het socialistische en het kapitalistische systeem af te zwakken tracht het Kremlin zijn aanhangers in de Westerse wereld aan te sporen tot samenwerking met andersdenkenden. Dit is voor de communistische partijleidingen een moeilijke opgave. Het ondertekenen van de oproep van Rome verplicht de partijleiders daadwerkelijk te pogen aan het daarin gestelde uitvoering te geven en zou er toe kunnen leiden, dat op een volgende conferentie nagegaan wordt welke resultaten bereikt zijn. In verband daarmee mag dan ook van de partijen een uiterste krachtsinspanning verwacht worden om aanwijsbare successen te behalen.

G E H E I M

De beoogde samenwerking, vooral met socialistische en sociaal-democratische partijen is misschien nog het best te realiseren in een land als Italië. Voor Frankrijk liggen de verhoudingen reeds moeilijker, maar voor wat Nederland betreft lijkt uitvoering een schier onvervulbare taak.

De vraag rijst hoe de Westerse communisten zich in de naaste toekomst zullen gedragen tegenover groeperingen van dissidente communisten als de door LARSEN geleide Socialistische Volks Partij in Denemarken en de Socialistische Werkers Partij, geleid door WAGENAAR

Gezien de uitlatingen van De GROOT, o.m. op de partijbestuurszitting van 19 en 20 december, zal hij de strijd tegen de "revisionisten en scheurmakers" zeker laten prevaleren boven enig zakelijk samengaan met deze dissidenten. Zolang Moskou geen blijk geeft van enige verzoeningsgezindheid jegens de ideologische opvattingen van TITO-Joegoslavië zal hem daarbij van die zijde ook wel niets in de weg worden gelegd.

Voor de CPN is er met het oog op de gedragslijn, die in de oproep wordt aangegeven, nog een eventuele kandidaat voor samenwerking, namelijk de Pacifistisch Socialistische Partij. Kort na de oprichting daarvan meende men van CPN-zijde reeds kansen voor een "gesprek" met de PSP te zien. Later werden de PSP-ers evenwel aangeduid als een "beter soort anti-communisten".

Aan de Partij van de Arbeid heeft de CPN op basis van de oproep van Rome niets positiefs te bieden, gezien de vijandige communistische houding tegenover de NAVO, de Euromarkt, de Kolen- en Staalgemeenschap e.d. Deze partij biedt de CPN geen perspectief, waarbij nog buiten beschouwing kan worden gelaten, dat de PvdA de CPN zelfs niet als gesprekspartner erkend.

De door Paul de GROOT in de partijbestuurszitting van 19 en 20 december gegeven richtlijnen houden geen wezenlijke verandering in van de door de CPN nu al jaren lang gevolgde koers. Terecht kon hij dan ook in zijn toelichting op de oproep schrijven:
"De Nederlandse communisten en alle onbevooroordeelden zullen in de oproep der zeventien partijen de bekende stellingen hebben teruggevonden, waarvoor de CPN in de laatste jaren gestreden heeft, feitelijk reeds sinds de in principe aanvaarding van het beginselprogramma "De weg naar socialistisch Nederland" door ons partijcongres in 1952".

G E H E I M - 12 -

GEHEIM

De agitatie is reeds lang gericht tegen de herbewapening van West-Duitsland, de NAVO, de Europese integratie, de supranationale instellingen en de grote concerns. De propaganda voor CHROESTSJOW's ontwapeningsplan werd gevoerd vanaf het ogenblik, dat het werd gepubliceerd. De roep om samenwerking met anderen is van oude datum, evenals de pogingen om het isolement van de partij te verbreken. Reeds trad nu en dan enige bereidheid tot het aannemen van een minder starre houding aan de dag. In het algemeen bleef het evenwel bij een belijdenis met de mond en bleef de daad achterwege.

De werving van niet minder dan 3000 nieuwe leden - bijna 25% van het huidige aantal - zal naar het voortkomt een onervulbare opgave blijken te zijn. Reeds is een ledenwerfcampagne lopende, die wel enig, maar in geen geval een groot succes opleverde.

11 januari 1960

GEHEIM